

Luther Posting His Ninety-Five Theses

Martin Luther
1483 -1546

Martin Luther (1483-1546)

KATOLİK

ORTODOKS

MÜSLÜMANLIK

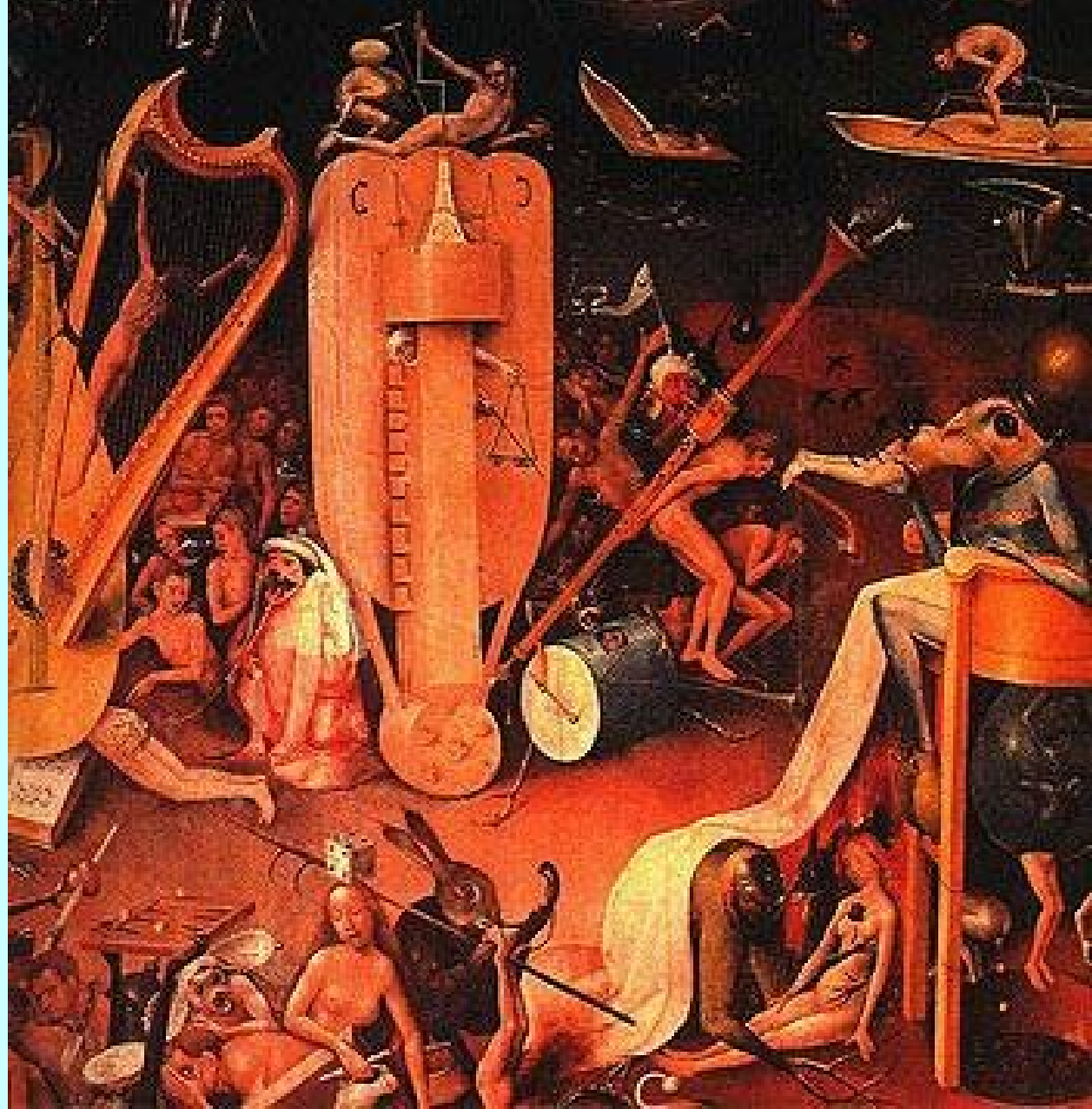
1054 senesinde Ortodoks (Pravoslavna) ve Katolik kiliseleri ayrıldılar. Luter'in zamanında batı Avrupa'da Katolik kilisesinden başka kiliseler yoktu. Sanki bütün hristiyanlık onların elinde idi.

Martin Luther (1483-1546)

Aynı zamanda, Katolik kilisesinde çok bozukluklar vardı:

- Ruhsal görevler para karşılığında satılırdı
- Kilise politikaya karışırdı
- Kilisenin önderleri imanlılardan para toplayıp çok lüks hayat yaşırdılar
- Birçok yerde papazlar kendi işlerine bakmazlardı
- Papazlara evlenmeye yasaktır. Ona karşı çoğu papazların gizliden sevgilileri vardı.
- Büyük kilise önderleri gene hiç utanmadan açıkta günah işlerdiler.

Martin Luther (1483-1546)

Papa Leo X.

Vatikan katedralının yapımı:

- Papa 'onuncu Leo' en büyük işi: Roma'daki Petrus katedralini bitirmek
- Bu amaç için her yerden para koparmaya baktı
- Bunun bir metodu 'af mektupları' idi: kişi para ödeyip bir sertifika alırdı. Orada geçmiş, hem de gelecek günahların af edildiğini yazardı.

Martin Luther (1483-1546)

Martin Luter'in ailesi ve doğumu:

- Babası: Hans Luther, anası: Margarete Luther. Onlar fakara işçi idiler, ama zamanla babası madencilik (minalardan) zengin oldu.
- 10. Kasım (Noemvri) 1483 gününde Martin Luther, Eisleben ('Aysleben') kasabasında doğdu. O da doğu (iztok) Almanya'nın Magdeburg oblastındadır.
- Babasının büyük planları vardı ve istedi oğlu Martin avukat için okusun.

Martin Luther (1483-1546)

Martin Luter universitede:

- 17 yaşında Erfurt kasabasında üniversitede okumaya başladı.
- Babasının istediği gibi önce hukuk ('pravo') okudu.
- Ama o konuyu hiç beğenmedi, çok çabuk okumaktan vazgeçti. Filozofya ve ilahiyat ('bogoslovie') okumak istedi.
- Ama bütün o zaman hayatını müziği, içkiye ve kadınlara verdi.

Martin Luther (1483-1546)

Martin Luter manastıra kapanıyor:

- 1505 senesinde yolculuk yaparken, bir tarlada şimşek çakıyor, ona çok yakın bir yere düşüyor.
- Luther korkudan yere düşüp yemin ediyor: “Ey Aziz (Sveti) Anna! Yardım et, ben de manastıra kapanacam!” (O gün Anna’nın günü idi).
- Bu şimşekte Allahın elini gördü, sanki Allah onun günahları yüzünden onu vurmak, yok etmek istiyor.

Martin Luther (1483-1546)

Manastır hayatı:

- Sade 2 hafta sonra yemini yerine getirip Erfurt'taki Augustinciler manastırına kapanıyor.
- Gece gündüz mecbur dualar, oruçlar, uykusuzluklar ve günahını çıkartmalar – bütün bunlar Luter'i derin umutsuzluğa getiriyor.
- 'Allahın doğruluğunu kazanmak' düşüncesi üzerinde dırüyor ve onun mümkün olmadığını anlıyor.
- Manastırın başrahibi onun depresyonunu anlayıp, daha fazla iş yapsın diye teklif ediyor.

Martin Luther (1483-1546)

Luther profesör oluyor:

- 1507 senesinde Luter papazlık görevi alıyor.
- 1508'de teoloji dersleri vermeye başlıyor ve 1512'de profesör oluyor.
- Yavaş yavaş anlıyor ki, insan sadece iman etmekle kurtuluyor, değil iyi işler yapmakla, ölümlere dua etmekle ya da kendi kendini eziyet etmekle.
- Bu düşünce Katolik kilisesi için çok büyük yenilik ve devrim (revolutsya) idi.

Martin Luther (1483-1546)

Katolik kilisesinin bazı yanlış öğretileri

'relikvii' – ölmüş kutsal kişilerin beden parçalarına tapmak

'tanrının anası' – Meryem Ana'ya tapmak

'araf' – cehennem ile cennet arasında bir yer. Orada imanlılar günahlarından arınırmışlar.

Martin Luther (1483-1546)

95 toçka:

- 1517 senesinde Papa Leo X. Daha fazla para kazanmak için, 'af mektupları'nın satılmasını buyuruyor.

Af mektupları için yapılan reklam:

“Paranın sesi kumbaradan çıktığı gibi, Sevdiğin kişinin canı arafın ateşinden fırlıyor.”

Johannes Tetzelus
den Vönschen Abtstamm/welch
landen zu machte gebracht/v
Wasserl

Die deutschen merket mich recht!
Des heiligen Vaters Pappes Knecht!
Wen ich/ond be ingerech ist allein!
Zehn tausent vnd neun hundert casein/
Gnad vnd Ablass von einer Sünd!
Wer euch/ewer Elter n/Weib vnd Kind/
Sol ein jeder gewehret sein
So viel ihr iag e ind Käfflein/
So bald der Sünden im Dedel flinge!
Im hup die Seel im Himel springt!

Yohan Tetsel adında bir papaz Luter'in kasabasında bunlarla bütün satış rekorları kırıyor.

Martin Luther (1483-1546)

95 točka:

- Luter görüyor nasıl Katolik kilisesi zavallı ve cahil halkı bu 'af mektuplarıyla' aldatıyor ve buna karşı öfkeleniyor.
- Bunun üzerine okumuşların arasında bir tartışma başlatmak için, Wittenberg kasabasında büyük kilisenin kapısına 95 toçkalı bir dokument yapıştırıyor.
- Halk bunu hemen kapıp, Almancaya çevirip, yüzbinlerce defa basıyor ve bütün Avrupaya yayıyor.

Martin Luther (1483-1546)

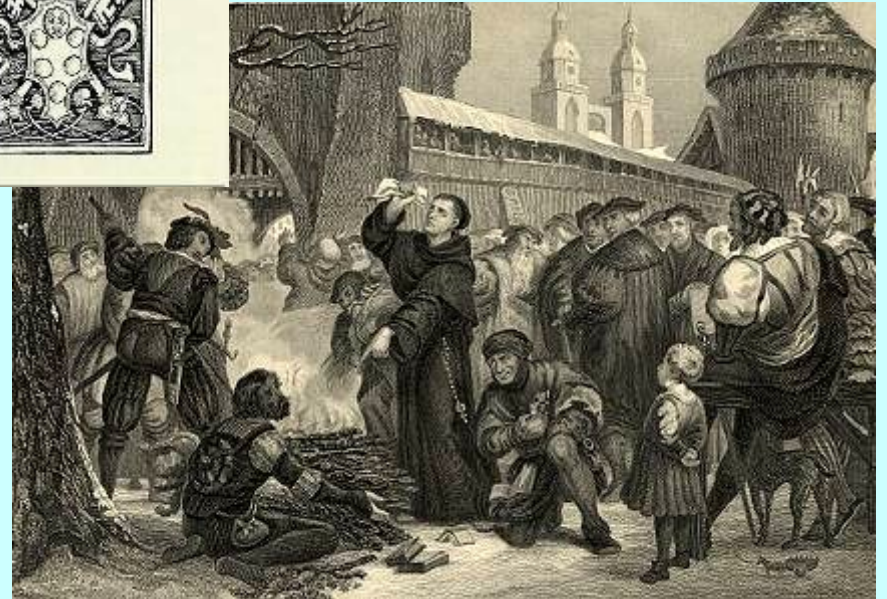
Katolik kilisesinin tepkisi:

- Papa Leo X. Luter'in öğretilerini araştırmak için değişik kişiler gönderiyor. Luther her seferinde onlarla tartışıyor ve Papa'nın yetkisi olmadığını savunuyor.
- En sonunda, 3 sene sonra, Leo X. Luter'e karşı bir ferman imzalayıp onu kiliseden atıyor.
- Luther de bu fermanı herkesin önünde yakıyor. O zamana kadar henüz kimse o kadar açık papaya karşı gitmedi.

Bulla contra Erro

res Adartini Lutheri
et sequentium.

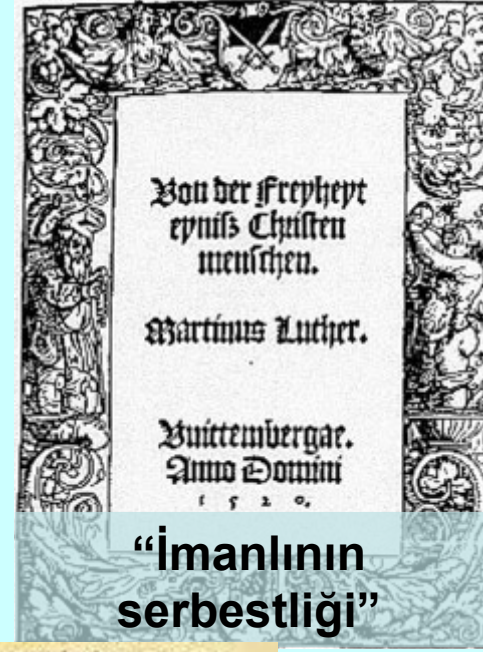
Martin Luther (1483-1546)

Luter'in yazdıkları:

- Kısa zaman içinde Martin Luter birçok kitap yazdı. Hepsi de hemen başka dillere çevirildi ve bütün Avrupaya yayıldı.

“Alman soylularına mektup”

“İmanlının serbestliği”

“Kilisenin Babil sürgünü”

Martin Luther (1483-1546)

Was Gott selbst vom Papstum hellt
Zeigt dis schrecklich bild hie gestellt:

**Reformatörler da Papa'yı
eşek ve yolsuz kadın
olarak gösterdiler.**

Propaganda savaşı:

- Hem reformatorlar, hem de katolik kilise, öbür tarafını yazılar ve karikaturlarla kötülemeye çalıştı:

**Katolikler Martin Luter'i Şeytanın
gaydası olarak çizdiler**

Martin Luther (1483-1546)

Worms'taki karşılaşma:

- 1521 senesinde Luter emperatorun önüne çağrıldı. İstediler, Luter yazdıklarını inkar etsin. – Ama o, kralın önünde bile İncilin hakikatından caymadı.

Emperor Karl V.
- dünyanın en büyük kralı -

“Kimse bana yazdıklarımın yanlış olduğunu Kutsal Kitap’tan göstermedikçe, ben onları inkar edemem! İşte, burada duruyorum, başka yapamam.”

Martin Luther (1483-1546)

Kaçırma:

- Worms toplantısından sonra, Luter artık 'vatansız ve haksız' olarak ilan edildi. Herkes onu ceza görmeden öldürebilirdi.
- Eve giderken bir ormanın içinden geçiyordu. O zaman bir haydut çetesi onu kaçırdı. Gözlerini bağlayıp bilmediği bir yere getirdiler. Ama gözlerini açtığı zaman kendini bildiği bir yerde buldu.

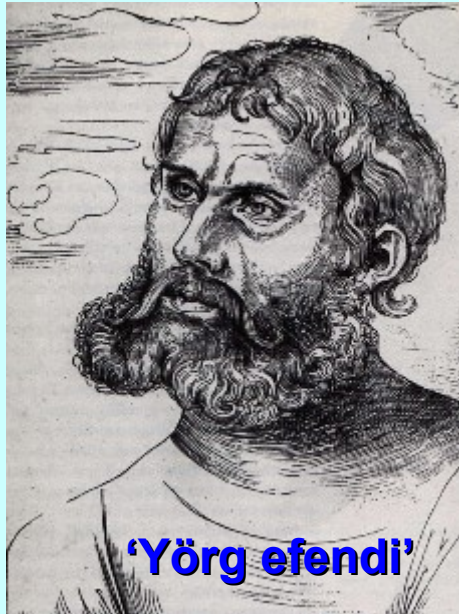
Martin Luther (1483-1546)

Wartburg'da:

- Luter'i çok seven prens Saksonyalı Fridrih onu mahsustan kaçırap kendi hisarında sakladı, kimse onu öldürmesin diye.
- Luter on ay o hisarda kaldı. Kimse onu tanımasın diye sakal braktı ve kendine 'Yörg efendi' dedirtti.

Prens Fridrih

'Yörg efendi'

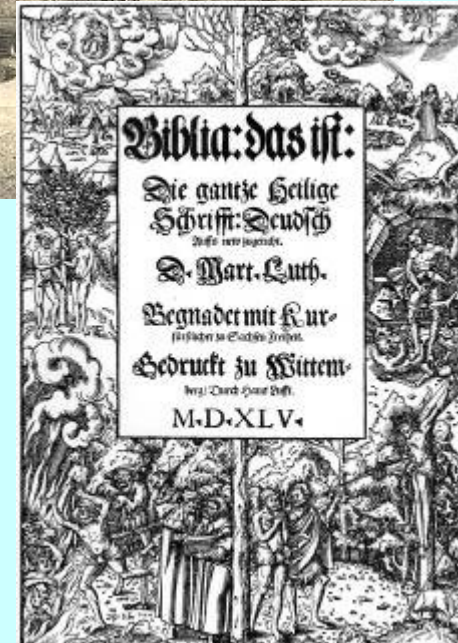

Martin Luther (1483-1546)

İncil'in tercümesi:

- Luter'den önce İncil'in 97 çeşit Almancaya tercüme yapılmıştı. Ama hiç biri halk tarafından kabul edilmedi.
- Luter'in getirdiği yenilik: Grekçe original tekstinden tercüme etti ve halkın nasıl konuştuğunu araştırdı.
- Bu İncil tercümesi o kadar önemli ki, Alman dilinin temeli oldu.
- sadece 10 hafta sürdü
- Eski Antlaşma'yı 3 arkadaşıyla tercüme etti – 12 sene sürdü.

Martin Luther (1483-1546)

Kilisenin reformu:

- 1521-1523 bu iki sene içinde Luter bütün Almanya'da gezip yeni tercümesinden ders verdi.

Değişiklikler:

- toplantılar halkın ana dilinde oldu, değil Latince.
- Rabbin sofrasında hem ekmek, hem şarap dağıtıldı (önce sade ekmek verilirdi).
- İkonalar yok edildi.
- Manastırlar boş kalıyor.
- Papazlar özel giysilerini bırakıyorlar.

Martin Luther (1483-1546)

Evlilik:

- Manastırdaki rahipler ve rahibeler, hiç evlenmeyecekler diye yemin ediyorlar.
- Ama Luter o yeminlerin boş olduğunu öğretti.
- Örnek olmak için kendisi de 1525 senesinde evlendi. Büyük skandal oldu.
- Karısı Katarina von Bora manastırda yaşardı. Luter onu 6 arkadaşıyla beraber, oradan balık fiçilerin içinde kaçırdı.
- Katarina ona hayatın sonuna kadar çok destek verdi ve 6 çocuk doğurdu. Aynı zaman çok aktif bir tücar oldu.

Martin Luther (1483-1546)

Yeni kilise organizasyonu:

- Luter hayatının sonuna kadar kilisenin düzeltilmesi için uğraştı.
- Çok değişik denemelerle karşılaştı.
- Çiftçi savaşı (1524-25): bütün Almanyada çiftçiler Luter'in yazılarına dayanarak soylulara karşı ayaklanıyor, 100.000 kişi öldürülüyor.
- Başka reformatorlarla tartışmalar: özellikle Rabbin sofrası hakkında.
- Katolik kilise protestantlarla savaş hazırladı, ama Osmanlılarla savaşırken ondan vazgeçiyor.

KANUNISULTAN SÜLEYMAN H. 927-974 M. 1520-1566
55x65 Tuval / Yağlı Boya

Martin Luther (1483-1546)

Luter'in ölümü ve önemi:

- Martin Luter hayatının sonunda birçok hastalıklarla boğuştu.
- 16. Şubat (Fevruari) 1546 yatağında öldü.

Hayatının önemi:

- **Bütün dünyanın tarihini değiştirdi.**
- **Kurtulmak için gereken doğru öğretisi yeniden kurdu.**
- **Dünyayı papanın diktatörlüğünden kurtardı.**

